

Vertrouwen

Wat een wonderlijke maand ligt achter ons. Een maand waarin we de laatste dagen van het presidentschap van Trump meemaakten, die al maanden niet anders deed dan het complotdenken voeden, nepnieuws de wereld in twitteren en dreigende taal uitslaan, die nu opzweepte tot de bestorming van het Capitool. Daarna volgden dagen waarin de veiligheidsmaatregelen in Washington en ook elders in de VS zó ver werden opgeschroefd, dat het Capitool wel een onneembare vesting leek bij de inauguratie van Joe Biden en Kamala Harris tot president en vice-president.

Het lijkt allemaal al weer heel lang geleden. Dat heeft te maken met de aandacht voor het ‘ongekende onrecht’ dat aan het licht kwam door het vernietigende rapport over de toeslagenaffaire en de impact die dat heeft voor de betrokkenen, met een kabinetscrisis tot gevolg. En toen kwam ook nog eens de instelling van de avondklok in ons land en de onrust die daarmee gepaard ging. Ongekend waren de rellen die daarna losbarsten. In Urk ging een teststraat van de GGD in vlammen op, ziekenhuizen werden bedreigd en winkels werden geplunderd. Het waren gewoon rellen om het rellen. De beelden hiervan gingen de hele wereld over. Verschrikkelijk vond/vind ik het! Dit zijn van die momenten waarop ik me ervoor schaam een Nederlander te zijn. En uit gesprekken die ik voer merk ik dat ik daarin niet de enige ben.

De vraag die oprijst als je alles op een rijtje zet is: ‘Wat doet dat met ons vertrouwen?’ Immers, in een goed functionerende democratie verbindt een horizontaal vertrouwen de burgers onderling en moeten we elkaar in de ogen kunnen kijken, aldus de filosofe Martha Nussbaum. Maar als een overheid haar burgers wantrouwt, dan tast dat ook de menselijke relaties aan, dan tast dat de onderlinge solidariteit aan. In de VS werd de bestorming van het Capitool in Washington symbool van een van de grootste vertrouwensbreuken in een moderne democratie. En in ons land zorgde het ongekende onrecht dat gedupeerde ouders is aangedaan voor een zwaar geschonden vertrouwen in de democratische rechtsstaat en alle instanties die daar deel van uitmaken.

Als *iemand* mij de afgelopen maand hoop en vertrouwen gaf voor de toekomst, dan was het wel Amanda Gorman, de 22-jarige dichteres, die bij de inauguratie van Joe Biden een indrukwekkende voordracht gaf. Zij sprak in het gedicht over zichzelf als een mager zwart meisje, afstammend van slaven en opgevoed door een alleenstaande moeder. Een meisje dat nu kan dromen van het presidentschap.

“en zie, nu zegt ze haar tekst op voor zo ’n president.

(...)

We willen eenheid smeden met als doel een land te vormen

dat de cultuur, kleur, aard en levensbeschouwing van elk mens respecteert.

En dus richten we onze blik niet op wat ons scheidt, maar op wat vóór ons ligt.

We dichten de kloof, omdat we de toekomst op de eerste plaats zetten,

dus moeten we eerst onze verschillen aan de kant zetten.

We leggen onze wapens neer, zodat we elkaar kunnen omarmen.

We wensen niemand kwaad toe, willen eendracht voor iedereen.

(...)

De Bijbel leert ons dat iedereen onder zijn eigen wijnstok of vijgenboom moet zitten, zodat niemand hem nog bang kan maken.

Als we voldoen aan de eisen van onze tijd,

wordt de zegen niet gebracht door het zwaard,

maar door alle bruggen die we hebben geslagen.

Dan worden we naar de beloofde beemden gebracht op de hoge heuvel die ons wacht.

(...)

*We overleefden een kracht die het volk trachtte te verdelen in plaats van het te delen.
Die het land bedreigde en de democratie wou ondergraven en daar bijna in was geslaagd.”*

Ze refereerde duidelijk naar de geschiedenis van racisme en de doorwerking daarvan in het heden - met een verwijzing naar de recente bestorming van het Capitool, maar ze laat het volgen door een pleidooi voor verzoening. Ze dicht:

*“al kun je de democratie tijdelijk ondergraven, nooit kun je haar voorgoed verslaan.
Op die waarheid, op dat geloof vertrouwen we.*

(...)

Maar één zaak staat vast:

*Als we mededogen met macht vermengen en macht met gerechtigheid,
dan wordt liefde ons legaat en ‘change’ het geboorterecht van onze kinderen.*

Laten we dus een beter land achterlaten dan het land waarmee men ons heeft opgezadeld.

Met elke ademtocht uit mijn met brons beslagen borst:

We vormen deze gewonde wereld om tot een wonderland

(...)

We bouwen weer op, verzoenen en helen

en op elke bekende plek in de natie en in elke hoek van het land,

staat ons prachtige volk op in al zijn diversiteit

(...)

Als het dag wordt zeggen we de nacht vaarwel, vurig en zonder vrees.

De nieuwe dageraad bloeit open nu wij hem bevrijden,

want het licht blijft altijd schijnen,

als je maar de moed hebt het te zien,

als je maar de moed hebt het te zijn.”

In deze moeilijke tijd zijn de woorden van deze bijzondere jonge vrouw een bron van hoop en vertrouwen. Als je maar de moed hebt het te zien, als je maar de moed hebt het te zijn...